

بورس در سالی که گذشت

شاخص‌های صعودی در انتظار مردم

گزارش «اقتصاد ایران» از فعل و انفعالات بازار سرمایه در سال ۸۸ و چشم‌انداز آتی آن

شاید مهمترین اتفاق در بورس ۸۸، ابلاغ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید بوده باشد. در ۲۹ دی ماه، رییس جمهوری قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید را به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، به وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ کرد تا از این پس، معافیت‌های مالیاتی و مسئولیت‌های حقوقی تأکید شده در این قانون، کمکی به توسعه، شفاف‌سازی و کارا بودن بازار سرمایه باشد.

در عین حال، شاخص کل بورس طی سال ۸۸ روندی رو به رشد را تجربه کرد. این شاخص که کار خود را از ۷ هزار و ۹۶۵ واحد آغاز کرده بود، در طول سال تقریباً روند صعودی خود را ادامه داد. در مجموع، طی معاملات سال ۸۸، جابجایی ۷۶ میلیارد سهم به ارزش ۱۶۹ هزار و ۴۹۵ میلیارد ریال، رشد ۵۰ درصدی شاخص بورس را رقم زد.

ارزش بازار سهام نیز از ۴۷۳ هزار و ۴۹۴ میلیارد ریال در فروردین ماه ۸۸ به ۶۱۳ هزار و ۹۱۲ میلیارد ریال در بهمن ماه رسید که نشان از افزایش ۳۰ درصدی این متغیر طی ۱۱ ماه دارد. همچنین از ۲۲۴ روز معاملاتی، شاخص در ۱۳۹ روز مثبت بود که سهام‌داران ۲ میلیون و ۸۳۳ هزار و ۴۴ دفعه مبادله سهام انجام دادند.

شاخص بورس که در سال ۸۷ روزهای نزولی زیادی را تجربه کرده بود، در همان نیمه نخست سال ۸۸ خود را بالا

کشاند و از هشت هزار واحد عبور کرد. میانگین نسبت قیمت به درآمد (P/E) بازار هم از ۳/۸۴ مرتبه در اسفند ۸۷ به ۵/۶۰ مرتبه در پایان بهمن رسید. به علاوه، در این مدت ۲۹ هزار و ۲۲۸ سهام‌دار تازه به بورس پیوستند که این رقم نسبت به ۱۱ ماه مشابه سال ۸۷ بیش از ۱۱ درصد کاهش داشته است.

در فروردین ماه ۸۸ معادل ۱۷۶ میلیون و ۱۴۹ هزار و ۶۷۵ سهم صدرآ که در بهمن ۸۲ با قیمت هر سهم ۲۲ هزار و ۶۳۲ ریال توسط سرمایه‌گذاری بانک ملی خریداری شده

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۵۲ بحران اروپا و تزلزل بورس‌های جهان

۵۳ طلا همچنان امین سرمایه‌گذاران

۵۴ خوب و بد بازار

۵۴ قدرت‌نمایی دلار

۵۵ هدفمندی: اقبال عمومی

۵۶ ارز و طلای ایران

۵۶ چهره سودهای بانکی

بود، توسط همین شرکت عرضه شد، اما با قیمتی معادل یک هشتم آن روز حاشیه‌های خصوصی‌سازی به همین جا ختم نشد. جابریان که با حضورش در عرضه بلوک ۳۰/۵ درصدی فولاد خوزستان، طعم واقعی خصوصی‌سازی را به بازار چشاند، بود، از خرید این بلوک ۱۳۶۴ میلیارد تومانی انصراف داد. این خریدار، شکایت خود را به دادگاه برد و دادگاه نیز رأی را به نفع وی صادر کرد، اما با توجه به شرایط معامله، شکایت باید به هیأت داور ارسال می‌شد و هیچ دادگاهی صلاحیت بررسی پرونده را نداشت که با اقدام سازمان خصوصی‌سازی، حل مسأله به قوه قضاییه محول شد.

بانک‌های دولتی در بورس

در اواخر اردیبهشت ماه ۸۸ میزان ۶ درصد (معادل ۶۲۶ میلیون و ۱۸۳ هزار سهم) از سهام بانک تجارت برای نخستین بار در بورس عرضه شد که قیمت هر سهم این شرکت در عرضه مذکور ۱۲۰ تومان کشف شد. گفتنی است

بورس اسفند ۸۸ - ۸۵

شاخص	۵ اسفند ۸۸	۵ اسفند ۸۷	۵ اسفند ۸۶	۵ اسفند ۸۵	درصد تغییر ۸۸ به ۸۷
شاخص قیمت (کل)	۱۱,۹۹۳	۸,۲۶۶	۱۰,۰۱۴	۹,۹۶۵	۴۵/۰۹
شاخص بازار اول	۹,۸۶۶	۶,۶۵۸	۸,۹۱۱	۹,۹۲۱	۴۸/۱۸
شاخص بازار دوم	۱۷,۱۱۴	۱۲,۷۹۱	۱۱,۰۹۷	۹,۳۰۸	۳۳/۸۰
شاخص صنعت	۹,۲۶۳	۶,۴۰۹	۷,۹۷۹	۷,۸۱۷	۴۴/۵۳
ارزش بازار (میلیارد ریال)	۶۲۴,۳۱۳	۴۷۸,۷۲۸	۴۵۹,۶۲۱	۳۷۰,۱۵۳	۳۰/۴۱

یادداشت: از ارزش بازار، سهام نزد دولت و سهامی که معامله نمی‌شوند، کسر نگردیده است.

استخراج: واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» از آمارهای شرکت بورس و بانک اطلاعاتی ماهنامه

تا پایان هفته اول اسفند ماه، بانک تجارت شاهد مبادله بیش از یک میلیارد و ۷۲۸ میلیون سهم خود به ارزش یک هزار و ۸۱۵ میلیارد ریال بوده است. از سوی دیگر در اواسط خرداد، بانک صادرات با قیمت هر سهم یک هزار و یک ریال قدم به تالار شیشه‌ای گذاشت.

حفاری بر روی تابلو

آخرین روز از تیر ماه ۸۸ تعداد ۱۵۶ میلیون و ۳۲۴ هزار و ۳۰۰ سهم (۶ درصد) از سهام شرکت حفاری شمال در بازار عرضه شد. مبلغ یک هزار و ۴۰۰ ریال، قیمت کشف شده برای هر سهم این شرکت در روز اول عرضه بود. گفتنی است از آخر تیر ماه که زمان عرضه اولیه سهام این شرکت بود تا اوایل اسفند ماه، بیش از یک میلیارد و ۷۱۹ میلیون سهم حفاری به ارزش ۳ هزار و ۶۱۵ میلیارد و ۷۸۲ میلیون ریال میان سهام‌داران جابه‌جا شد.

به علاوه در ۲۹ مهر ماه ۱۷/۵ میلیون سهم سیمان فارس نو، در بازار عرضه شد که ۲ هزار و ۵۴۰ ریال قیمت

کشف شده برای هر سهم آن بود.

البرز و آسیا بورس را بیمه کردند

در عرضه اولیه سهام بیمه البرز، برای هر سهم قیمتی معادل ۶ هزار و ۲۹۳ ریال کشف شد و تعداد ۲۶ میلیون سهم از سهام این شرکت، با این قیمت دادوستد شد. با عرضه سهام بیمه البرز در بورس اوراق بهادار ۱۳۶ میلیارد تومان به ارزش بازار سهام کشور افزوده شد.

در اقلامی دیگر، دوم دی ماه، بیمه آسیا به عنوان دومین شرکت بورسی قدم به تالار شیشه‌ای بازار سهام گذاشت و ۴۵ میلیون و ۵۰۰ هزار سهم (۱۰ درصد) از سهام این شرکت در بورس عرضه شد و یک هزار و ۴۸۶ ریال، قیمت کشف شده برای هر سهم این شرکت بود.

مخابرات، پُر سیگنال ترین سهم بازار

به دنبال قطع پیامک‌ها در اواخر بهار و اوایل تابستان، انتظار می‌رفت سود مخابرات کاهش یابد، اما این شرکت

در شهریور ماه، اطلاعیه‌ای را به بازار منعکس کرده بود که افزایش ۴۵ ریلی سودآوری را نوید می‌داد. این اتفاق درست در آستانه عرضه بلوک مدیریتی ۵۰ درصد به علاوه یک سهم مخابرات رخ داد. پنجم مهر ماه بلوک ۵۰ درصد به علاوه یک سهم مخابرات در تالار شیشه‌ای عرضه شد و در نهایت، "توسعه اعتماد مبین" هر سهم این بلوک را ۳ هزار و ۴۰۹ ریال خریداری کرد تا مالک شرکت مخابرات ایران شود.

افزایش ۵/۰ درصدی دامنه نوسان

نیمه دوم امسال، محدوده دامنه نوسان از ۳ درصد مثبت و منفی به ۳/۵ درصد افزایش یافت. به علاوه حجم مبنای نماد شرکت‌هایی با بیش از ۱۰۰ میلیارد تومان سرمایه ۲۵ درصد کاهش یافت.

مرخصی گاه و بیگاه سامانه

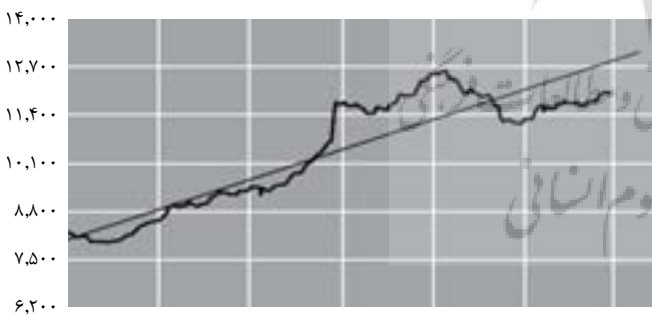
سامانه مبادلاتی بورس اوراق بهادار در سالی که گذشت، چندین بار از کار افتاد و مبادلات غیرممکن شد. در یک

بحران اروپا و تعلق بورس‌های جهان

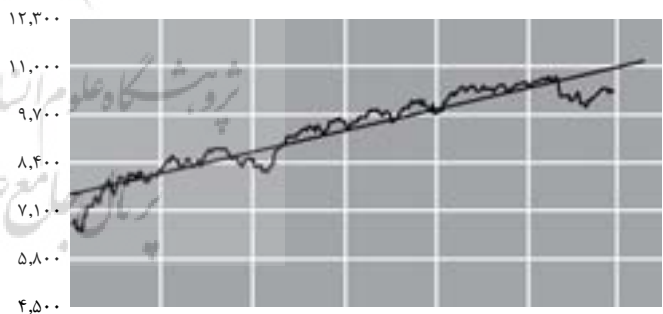
علیرغم جهش ۵۰ درصدی در سال ۸۸، در اواخر سال داو جونز بار دیگر به زیر ۱۰ هزار واحد رفت.

بورس‌های آسیا، اروپا و آمریکا که در سال ۲۰۰۸ و تحت تأثیر شوک ناشی از بحران اقتصادی جهان به شدت سقوط کرده بودند، در سال ۲۰۰۹ به ترتیب با رشد ۶۸، ۲۵ و ۳۱/۵ درصدی مواجه شدند. بروز نشانه‌هایی در مورد رشد اقتصادی و انتظار شرکت‌ها برای کسب سود در سال ۲۰۰۹ از جمله عوامل رشد شاخص‌های بورس در سال میلادی گذشته به شمار می‌آیند. از سوی دیگر، به دنبال افزایش شدید کسری بودجه در اقتصادهای ضعیف اروپایی همچون یونان، پرتغال و اسپانیا و ایجاد نگرانی‌های قابل توجه پیرامون احتمال وقوع بحران‌های مالی جدیدی در سطح اتحادیه اروپا از ابتدای سال جاری میلادی، علاوه بر بورس‌های اروپایی، بازارهای سهام آسیایی نیز تحت تأثیر قرار گرفتند. شایان ذکر است که با گذشت زمان اوضاع تا حدودی بهبود یافت و تمام بورس‌های اروپایی در آخرین روز کاری دومین ماه از سال ۲۰۱۰ معاملات خود را با رشد خوب شاخص به پایان بردند.

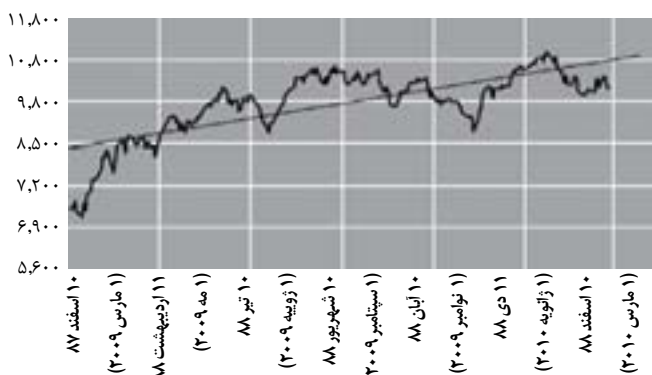
شاخص کل سهام بورس تهران

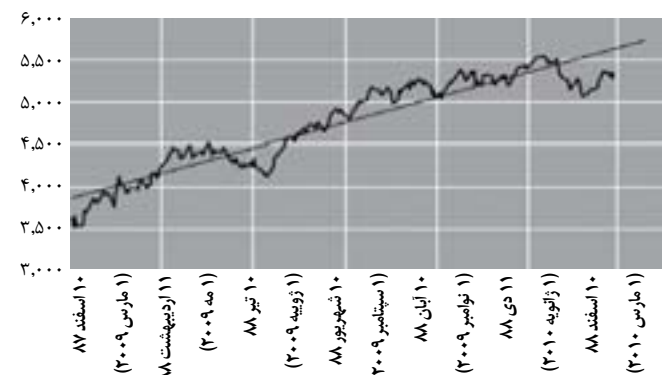
شاخص سهام داو جونز ۳۰ نیویورک

شاخص سهام نیکی ۲۲۵ توکیو

شاخص سهام فوتسی ۱۰۰ لندن

۱۸ شرکت در رتبه "ه" قرار گرفتند.

کیش نفتی شد

تالار معاملات بین‌المللی نفت، فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی در چهارم آبان ماه در کیش راه‌اندازی شد. در این روز زنگ شروع رسمی تالار بین‌المللی نفت توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی و معاون وزیر نفت در برج صدف جزیره کیش به صدا درآمد و با عرضه ۳۰ هزار تُن محصول گوگرد صادراتی پتروشیمی رازی از سوی کارگزاری خبرگان سهام و خریداری این محصول به قیمت ۳۱/۵ یورو، فعالیت رسمی این تالار آغاز شد.

بورس در یک نگاه

پس از طی یک دوره رونق، از اوایل زمستان نشانه‌های رکود بر بازار حاکم شد. عواملی مانند کاهش قیمت نفت، مباحث مطرح در مورد اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها، نوسانات شدید قیمت طلا و انتظارات تورمی حاکم بر جامعه، همگی دست به دست هم دادند تا رکود بر بازار سایه افکند.

از سوی دیگر، در حالی که لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها به مرحله اجرا نزدیک‌تر می‌شود، بحث بر سر تعیین قیمت انواع حامل‌های انرژی و سوخت ادامه دارد. اما هنوز هم از نرخ حامل‌های انرژی اطلاعات شفافی وجود ندارد. هدفمند کردن یارانه‌ها شرایط بسیار نامناسبی را برای شرکت‌های بورسی رقم می‌زند که بی‌شک بر عملکرد و قیمت سهام آنها تأثیر می‌گذارد. ■

مورد، بروز مشکلات فنی در سامانه PAM موجب شد تا ناظر بازار در پایان ساعات مبادلاتی، تمامی دادوستدهای انجام شده را ابطال کند. سامانه معاملات نرم افزار جم که به تازگی راه‌اندازی شده، قابلیت دریافت حداکثر ۷۰۰ سفارش را در ثانیه دارد، در حالی که در آن روز ۱۵۰ هزار سفارش به یک باره راهی سامانه شد و سامانه مذکور با شوک مواجه گردید. در اواخر پاییز باز هم این داستان تکرار شد. همچنین ۱۷ آذر ماه بیش از ۹۰ درصد کارگزاران تالار حافظ، با اختلال سیستم معاملات رویه‌رو شدند.

تولد یک بورس دیگر

روز ششم مهر ماه شرکت فرابورس ایران با عرضه ۲ میلیون سهم شرکت "مرجان کار" با قیمت ۴ هزار و ۵۰۰ ریال، فعالیت خود را در بازار سرمایه آغاز کرد. با ورود بیمه دی به فرابورس، تعداد شرکت‌های این بازار به سه شرکت رسید. در آخرین روزهای مهر ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار سهم بیمه دی عرضه و با قیمت هزار و ۵۰۰ ریال خریداری شد.

رتبه‌بندی کارگزاران

در سالی که گذشت، در اقدامی بی‌سابقه، کارگزاران بورس رتبه‌بندی شدند. موارد مختلفی مانند تعداد مشتریان، معاملات بلوکی و غیربلوکی، سرمایه پرداخت شده، تالار اختصاصی، شعبه و نمایندگی فعال، پرسنل دارای گواهی‌نامه، قابلیت سیستم کارگزاری و غیره در این رتبه‌بندی دخیل بودند که سه شرکت کارگزاری در رتبه "الف"، ۱۹ شرکت در رتبه "ب"، ۲۴ شرکت در رتبه "ج"، ۳۳ شرکت در رتبه "د" و

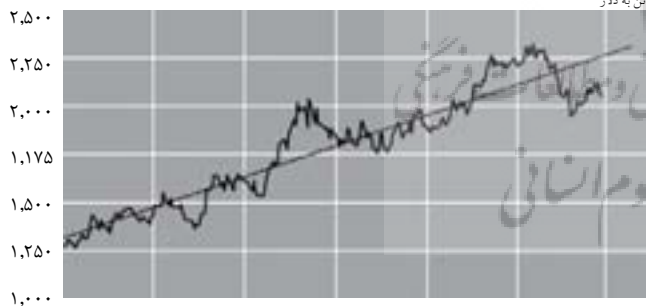
طلا همچنان امین سرمایه گذاران

شورای جهانی طلا، تقاضا برای این فلز گرانبها را در سال ۲۰۱۰ رو به رشد پیش‌بینی کرده است.

افزایش ۲۱۸ دلاری هر اونس طلا طی سال میلادی گذشته که به دنبال وجود حجم عظیم نقدینگی، افزایش تمایل برای خرید این فلز با ارزش و ضعف شدید دلار به وقوع پیوست، پس از افزایش ۲۸۶ دلاری در سال ۱۹۷۹، بالاترین افزایش سالانه قیمت طلا به شمار می‌رود. علیرغم ترقی ارزش دلار از دسامبر ۲۰۰۹ تا اوایل سال جاری میلادی، به دنبال بحران کسری بودجه یونان، سوداگران بار دیگر به بازار طلا روی آوردند که همین امر باعث افزایش قیمت آن در هفته‌های اخیر بود. از سوی دیگر، به دنبال بهبود فضای اقتصادی ایالات متحد و احیای چشم‌انداز تقاضای فلزات پایه از جانب چین، ارزش هر تُن مس با ۵/۹۴ درصد افزایش در روز پایانی فوریه به ۷ هزار و ۷۲ دلار رسید.

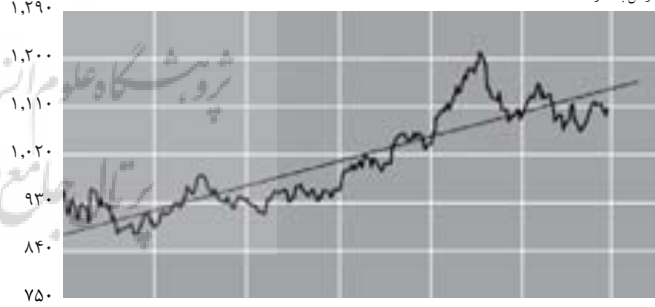
قیمت جهانی آلومینیوم

تن به دلار

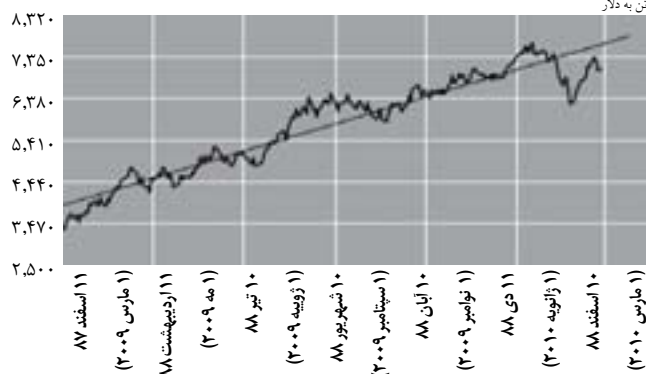
قیمت جهانی طلا

اونس به دلار

قیمت جهانی مس

تن به دلار

قیمت جهانی نقره

اونس به دلار

